

1. ZÁKLADNÍ PRINCIPY TRŽNÍ EKONOMIKY

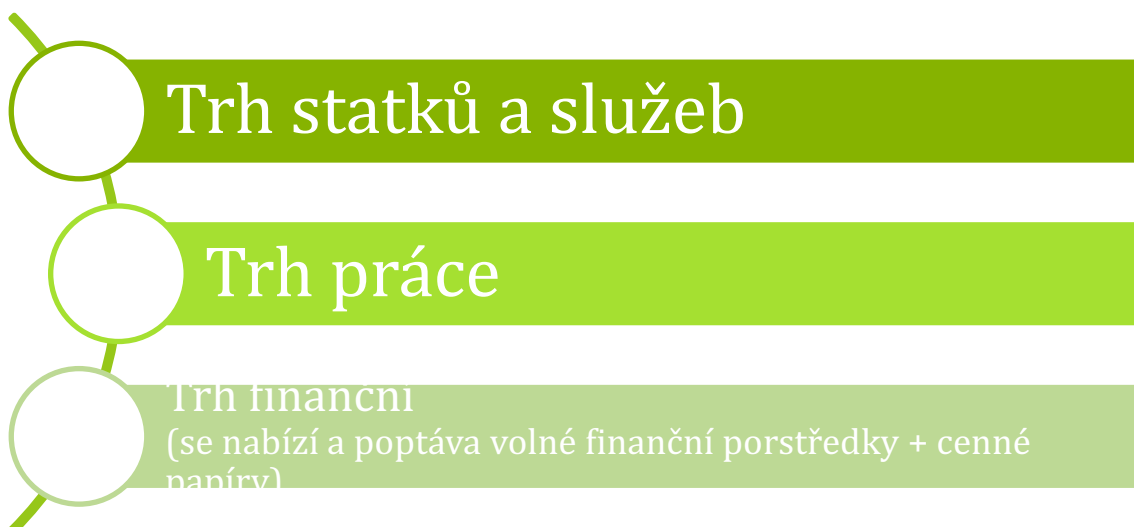
Trh a tržní mechanismus

- je místo kde se setkává nabídka a poptávka a vzniká cena

druhy trhu podle územního hlediska:

podle předmětu koupě a prodeje:

trh chápeme:

a) konkrétně (prostorově)

- konkrétní místo, které my vidíme a kde se uskutečňuje prodej a koupě (jakýkoliv obchod)

b) abstraktně (funkční)

- nevidíme to a je to místo kde se setkává nabídka s poptávkou bez konkrétního místa

POPTÁVKA (= DEMAND)

= množství zboží, které jsou kupující ochotni koupit za určitou cenu

-> znázorňuje se dvěma způsoby

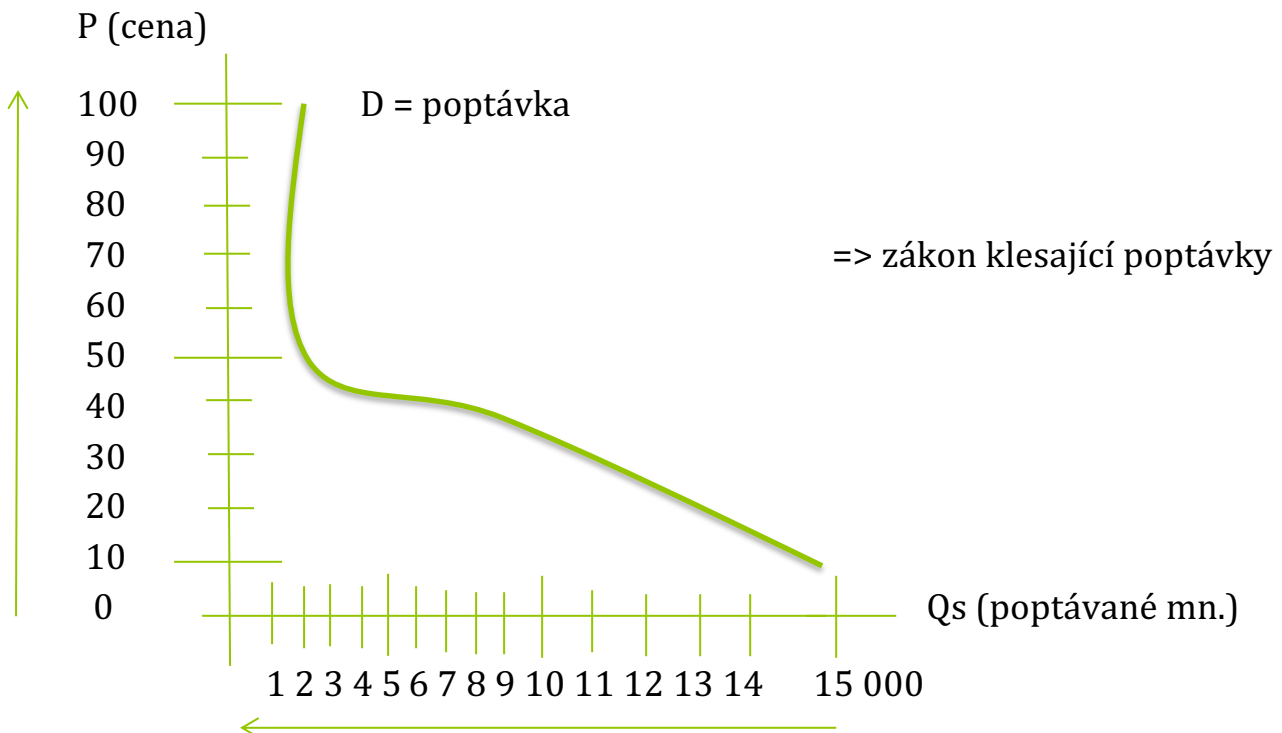
1. Tabulka

2. Graf

Tabulka poptávky:

Cena (P) za 1kg	Poptávané množství v kg Qs (poptávané mn.)
100,-	2 000
90,-	3 000
75,-	4 500
66,-	5 600
50,-	9 000
30,-	12 000
10,-	15 000

Graf poptávky:

Zákon klesající poptávky

- se vzrůstem ceny klesá poptávané množství

Faktory ovlivňující poptávku

1. **Cena**
2. **Nabídka**
3. **Změna výše důchodu**
 - čím menší důchod, tím menší poptávka a naopak
4. **Reklama**
 - větší poptávka
 - tradice a zvyklosti (Vánoce, Velikonoce,...)
5. **Změny v populaci**
 - starší generace zvýší se poptávka (např. léků)
6. **↓ Substit = Náhražka**
 - předmět/výrobek, který je schopen nahradit zkoumaný výrobek (foťák -> mobil s foťákem)
 - věc subjektivní

!POZOR! Rozlišovat **poptávku X poptávané množství**

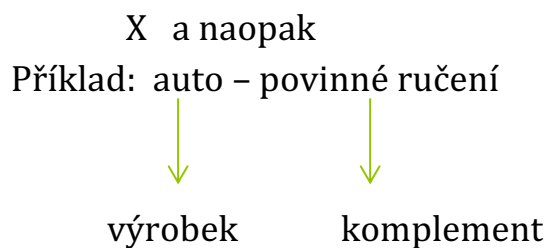
◦ Jak změna ceny substitutu ovlivní poptávku po zkoumaném výrobku?

Cena se může zvýšit, ale i snížit

7. Komplement

- je výrobek, který doplňuje zkoumaný výrobek a umožňuje jeho funkčnost (např. auto a benzín)

- zvýší-li se cena komplementu -> poptávka po zkoumaném výrobku klesá

Povinné ručení

- majitel, který je zapsaný v „papírech“ – škoda bude zaplácena

!Povinné!

- pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla

Havarijní pojištění

- na vlastní vozidlo

- důvod: poškození, zničení, odcizení mého vozidla

!Dobrovolné!

8. Očekávání – budoucího vývoje

- lidé svojí poptávku sníží, protože očekávají prohloubení krize

Nabídka (= Supply)

= množství zboží, které jsou prodávající ochotni prodat za určitou cenu

->znázorňuje se

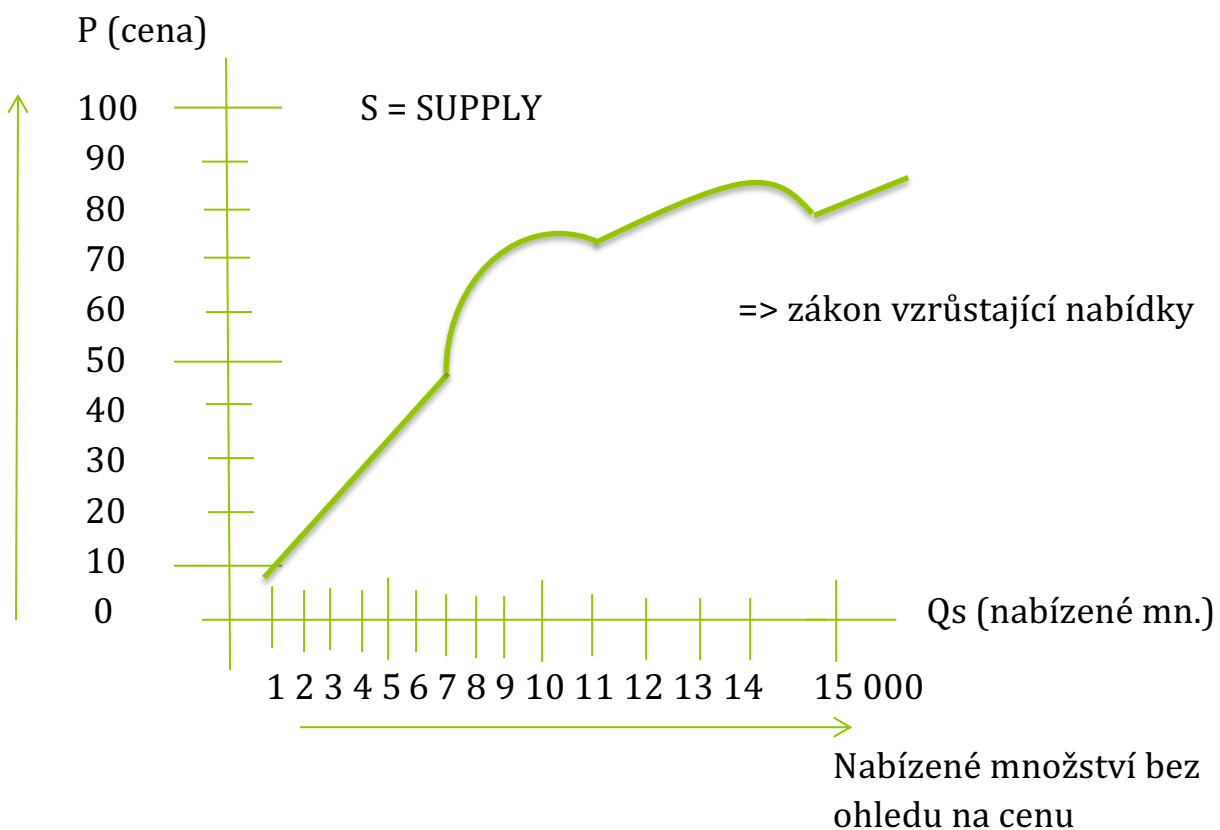
1. Tabulka

2. Graf

Tabulka nabídky:

Cena (P) v Kč	Nabízené množství v kg Qs (nabízené mn.)
100,-	16 000
90,-	14 000
75,-	12 000
66,-	10 000
50,-	9 000
30,-	5 000
10,-	2 000

Graf nabídky:

Zákon vzrůstající nabídky

- se vzrůstem ceny stoupá nabízené množství

Faktory ovlivňující nabídku

1. Poptávka

2. Cena

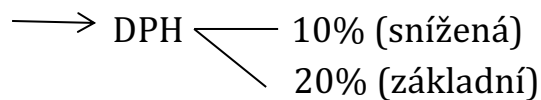
3. Náklady na výrobu

- zvýšení nákladů -> snížení nabízeného množství
- malá nabídka -> velké náklady

4. Zásady státu do ekonomiky = organizování trhu

- **formou zákona** = stát vydá zákony, kterými ovlivňuje Ekonomiku (prodej)

- např. Daňové zákony

- minimální mzda – 8 000 ,- Kč

- **organizací trhu** = vstup ČR do EU v květnu 2004

- odstranilo se clo -> zvýšení nabídky

5. Specifické faktory

např. živelné pohromy, úroda či neúroda

6. Očekávání – budoucího vývoje

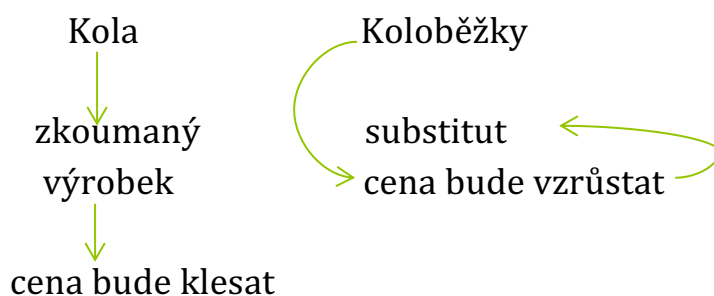
- nabídka firem se snižuje -> špatné zprávy
- nabídka firem se zvyšuje -> dobré zprávy

7. Substitut

- jak změna ceny

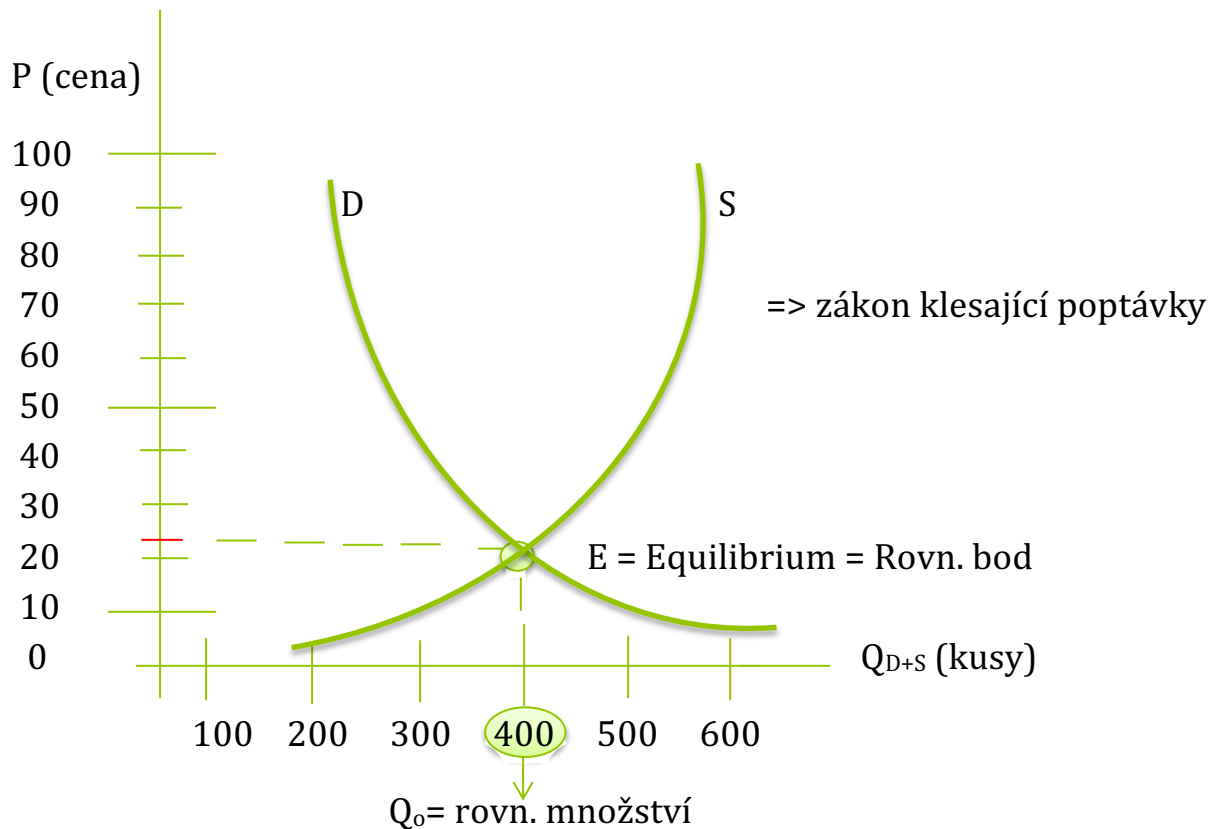
- Jak změna ceny substitutu ovlivní poptávku po zkoumaném výrobku?

- Zvýšení ceny substitutu

- pokud vzroste cena substitutu z toho vyplývá, že se sníží nabídka po zkoumaném výrobku

Tržní Rovnováha

— 22,- = rovn. cena —> cena vyčišťující trh

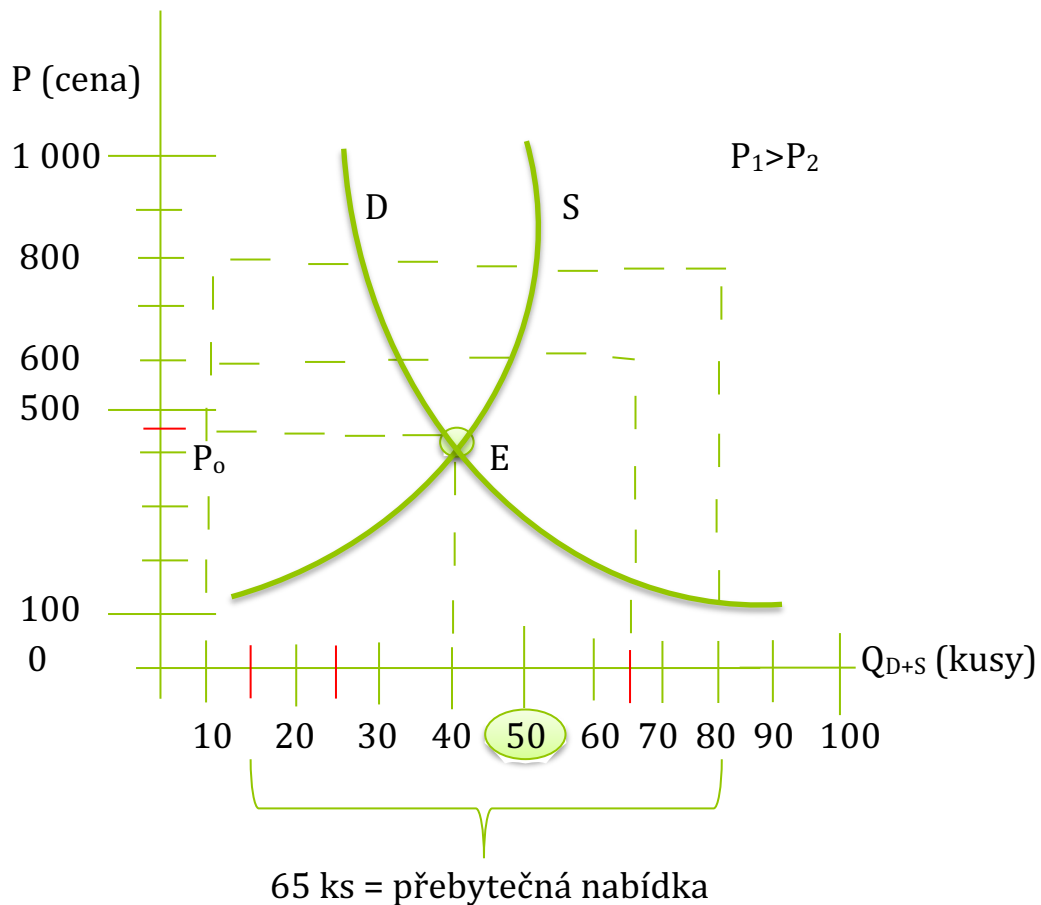
- Tržní rovnováha na trhu vzniká, když se rovná nabízené a poptávané množství
- Rovnovážná cena je cena optimální, která vyhovuje prodávajícímu i kupujícímu
- Tržní rovnováha je jev, který je na trhu výjimečný

pro trh je typická →

→ TRŽNÍ NEROVNOVÁHA

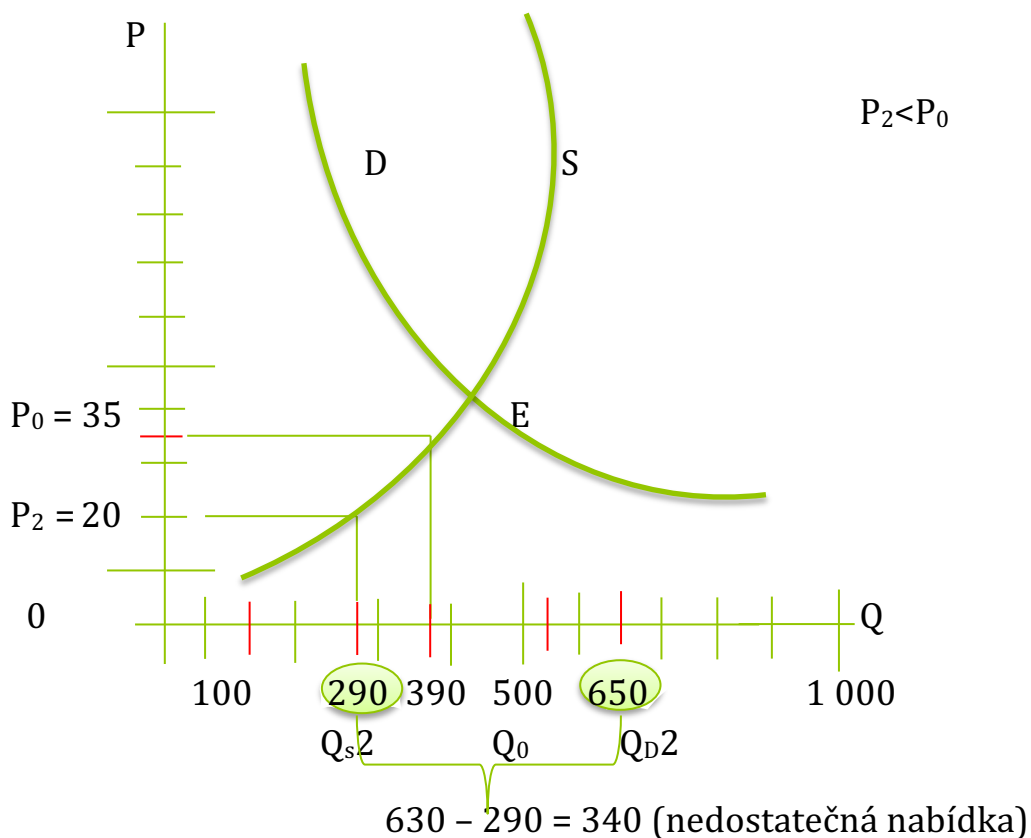
FORMY $\left\{ \begin{array}{l} \text{a) přebytečná NABÍDKA} \\ \text{b) nedostatečná NABÍDKA} \end{array} \right.$

a) Přebytečná NABÍDKA

- trh řeší přebytečnou nabídku snížením ceny
- po snížení ceny se zvýší poptávané množství, protože nižší cena je přijatelnější pro více kupujících, ale sníží se nabízené množství, protože nižší cena některým prodávajícím nepřináší zisk

b) Nedostatečná NABÍDKA

- trh řeší nedostatečnou nabídku zvyšováním cen, a tím se sníží poptávané množství a zvýší nabízené množství
- v praxi tržní cena komíhá okolo rovnovážné ceny
-> tomuto procesu se říká tržní mechanismus